

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

PROFESIJNÝ A KARIÉROVÝ RAST
pkrmpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Rozvoj digitálnej gramotnosti na základných školách a stredných školách

Ing. Henrieta Crkoňová
Metodicko-pedagogické centrum Bratislava

Názov vzdelávacieho programu:

Rozvoj digitálnej gramotnosti na základných školách a stredných školách

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

„Pravidlá ochrany údajov musia byť revidované, aby držali krok s technologickými zmenami, aby sa zaistilo právo na súkromie.

Európska komisia

Na prelome tisícročia zasiahli Slovensko štyri systémové zmeny: politická – smerujúca k demokratickému režimu, transformácia ekonomiky na trhovú, vznik samostatného štátu a začlenenie Slovenskej republiky do medzinárodných štruktúr a Európskej únie. Toto všetko spôsobilo väčšiu otvorenosť Slovenska ku globálnym civilizačným trendom a vplyvom. Jedným z nich je napríklad technologický pokrok. V tejto súvislosti známi vedci Alvin a Heidi Tofflerovci uvádzajú: „Blížime sa k svetu ostro rozdelenému na tri súperiace civilizácie – prvá bude ešte stále symbolizovaná motykou, druhá bežiacim pásom a tretia počítačom.“ Slovensko stojí pred voľbou – prijať civilizačnú výzvu a pripraviť sa na prechod k informačnej spoločnosti a znalostnej ekonomike alebo zostať na periférii.

Jedným z kľúčových predpokladov je pripravenosť širokých vrstiev obyvateľstva, nevyvímajúc pedagogických zamestnancov, v oblasti digitálnej gramotnosti – používanie moderných informačno-komunikačných technológií, schopnosť porozumieť informáciám a používať ich z rôznych zdrojov. Súčasný vývoj nových technológií stále napreduje a ponúka nám veľké množstvo nových služieb, ktoré nám pomáhajú pri riešení našich každodenných úloh. Jedným z najpoužívanejších moderných výdobytkov je bezpochýb internet. Internet ponúka veľmi široké spektrum služieb, ktoré zasahujú do všetkých odvetví nášho života. Jednou z najvyužívanejších služieb internetu je možnosť vyhľadávania informácií prostredníctvom vyhľadávacích nástrojov. Tieto nástroje umožňujú získavať množstvo nových informácií potrebných pre náš život, prácu alebo školu. Dôležité však je, aby sme aj túto možnosť vedeli využiť vo svoj prospech. Preto je potrebné neustále sa vzdelávať a dosiahnuť určitú úroveň informačného správania a s tým súvisiacu digitálnu a informačnú gramotnosť.

Samotná existencia nových technológií sama o sebe negarantuje dostatočné využívanie možností, ktoré nám tieto technológie prinášajú, a už vôbec nie predchádzanie ich nesprávnemu používaniu či zneužívaniu.

Preto sa ukazuje, že je nevyhnutná istá úroveň informačnej a digitálnej gramotnosti. Bez nej, bez prístupu k informáciám a hlavne bez schopnosti ich účinného vyhľadávania, triedenia a spracovania možno očakávať neschopnosť orientácie v súčasnom svete moderných technológií.

Súčasná generácia „Digital Natives“ (digitálni domorodci), ktorá s digitálnymi technológiami vyrástla, má úplne iný prístup k politickým a spoločenským témam. Aktívnym občanom sa stáva ten, kto disponuje týmito novými technikami získavania a spracovania informácií. Každý z nás si môže vybrať medzi voľným prístupom k informáciám na jednej strane a ochranou údajov a súkromia na druhej strane. Je to jedna zo základných kompetencií v demokratickej spoločnosti, pretože iba takýmto spôsobom môžu byť minimalizované potencionálne riziká a využité šance.

Vychádzajúc z týchto skutočností sú obsah a ciele vzdelávacieho programu navrhnuté tak, aby rozvíjali digitálnu gramotnosť pedagogických zamestnancov prezentovaním základných východiskových tém, ktoré môžu byť využité v školskej praxi. V rámci obsahu vzdelávacieho programu budú iniciované kritické pohľady na Google, Facebook, Twitter & Co. Obsah vzdelávacieho programu umožňuje diskusiu o demokratickom potencionále internetu a o možnostiach priameho kontaktu politika a občana. Disponovať touto gramotnosťou by mali všetci pedagogickí zamestnanci, pretože pracujú s generáciou, ktorá rastie s internetom, mobilom a iPodom, blogovaním, chattovaním, mailom. Internet prináša nový svet do škôl a škola už nemôže existovať bez internetu.

Všetci disponujú rôznymi technikami získavania, rešeršovania a spracovania informácií, rôznymi spôsobmi práce s vyhľadávačmi. Vo svojom obsahu sa vzdelávací program zameriava na techniky rešeršovania, spracovania informácií, týkajúcich sa nových foriem komunikácie na internete,

senzibilizácii problémov a politických otázok v oblasti ochrany osobných údajov a privátnej sféry, identifikácii nekontrolovateľnej mediálnej moci internetu – cenzúra a rešeršovanie informácií, kopírovanie a vyhľadávanie relevantných informácií z rôznych vyhľadávačov, potencionálne možnosti vplyvu internetu na politickú spoluúčasť a demokratizáciu.

Vo svojom obsahu vzdelávací program podporuje rozvoj prezentačných zručností pedagogických zamestnancov, dáva im priestor na rozvíjanie a poznanie nových nástrojov v oblasti rozvíjania digitálnej gramotnosti žiakov, s ktorými na školách pracujú, ponúka im priestor na aplikovanie inovačných metód na rozlíšenie vzdelávacích potrieb účastníkov v oblasti digitálnej gramotnosti.

Opodstatnenosť vzdelávacieho programu potvrdzuje aj fakt, že Európska komisia v posledných rokoch podporila prípravu série výskumných správ, venovaných rozvoju informačnej spoločnosti a digitálnej gramotnosti v Európe. Z pohľadu smerovania k informačnej spoločnosti sú európske priority informačnej politiky prehľadne nastavené napríklad v správe CEE Information Society Benchmarks z roku 2004 (summary_report.pdf) a reprezentujú ich nasledujúce tematické okruhy:

- Telekomunikačná infraštruktúra – rozvoj a modernizácia technológií zabezpečujúcich sieťovú komunikáciu,
- Internet – rozvoj siete s dôrazom na také aspekty, ako je prístup obyvateľstva a využívanie jeho služieb, cena a dostupnosť (najmä finančná),
- Vzdelávanie smerujúce k tomu, aby občania boli schopní využívať informácie komunikované cez nové technológie,
- Pracovisko – zvyšovanie IKT zručností a využívanie technológií v pracovnom procese, so zameraním na také špecifické oblasti ako e-learning, e-commerce, e-business, telepráca,
- Zdravie – využívanie sieťových technológií pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, smerovanie k technológiám e-health,
- Bezpečnosť – všetky aspekty bezpečnosti vzťahujúce sa k údajom na nete, ochrana dát, ochrana osobných údajov, zabezpečenie prístupu k dátam atď.,
- Digitálne priepasti – intervencia štátu v zmysle odstraňovania diskrepancií v možnostiach využívania elektronických technológií a zdrojov medzi rôznymi skupinami obyvateľstva, ale aj medzi rôznymi štátmi či regiónmi.

Na zasadnutí rady EU v júni 2001 v Göteborgu bol prijatý spoločný akčný plán informatizácie spoločnosti eEurope+, ktorého cieľom bolo urýchlenie reforiem a modernizácia ekonomík kandidátskych krajín, ako aj zlepšenie a zvýšenie ich konkurencieschopnosti vo vyspelej Európe. V januári 2004 vláda SR schválila Stratégiu informatizácie spoločnosti v podmienkach SR a súvisiaci Akčný plán. Od novembra 2004 sa celá problematika informatizácie spoločnosti stala súčasťou projektu MINERVA.

Druh kontinuálneho vzdelávania: aktualizáčn

Forma kontinuálneho vzdelávania: kombinovaná (prezenčná 24 hodín, dištančná 16 hodín)

Hlavný cieľ vzdelávacieho programu:

Rozvíjať, udržať a prehľbovať profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov potrebné na efektívnu implementáciu digitálnej gramotnosti do edukačného procesu na základných a stredných školách.

Špecifické ciele:

- rozvíjať zručnosti a vedomosti pri rozvoji digitálnej kompetencie a gramotnosti, ktoré podporujú vyššiu úroveň uvažovania a analýz súvisiacich s informačnou, vedomostnou a kontrolnou spoločnosťou,
- rozvíjať kompetencie pedagogických zamestnancov týkajúce sa osobitostí, špecifik a princípov práce so žiakmi a mládežou v kontexte rozvíjania digitálnej gramotnosti,
- prehľbovať vedomosti o nových formách spolupráce a komunikácie prostredníctvom internetu – blogy, chaty, on-line nákupy, bankové služby, zákaznícke karty,

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- rozširovať kompetencie v oblasti výberu vhodných a efektívnych stratégií a nástrojov v boji proti šíreniu rasizmu a terorizmu na internete,
- rozširovať kompetencie v identifikovaní nekontrolovateľnej mediálnej moci internetu – cenzúra a rešeršovanie informácií, kopírovanie a vyhľadávanie relevantných informácií z rôznych vyhľadávačov,
- rozširovať znalosti o potencionálnom vplyve internetu na politickú spoluúčasť a demokratizáciu, o osobitostiach práce s mládežou v tejto oblasti, o možnostiach implementácii tejto oblasti v edukačnom procese.

Obsah vzdelávacieho programu

Obsah vzdelávacieho programu je súhrn znalostí a praktických námetov, ktoré sú potrebné na rozvíjanie a uplatnenie digitálnej gramotnosti pedagogických zamestnancov v edukačnom procese.

MODUL I: 6 (6 hodín prezenčnou formou)

Téma	Teoretická časť
Digitálna revolúcia	Časový rozsah
- vplyv internetu na zmenu života človeka v súčasnosti,	1
- informačná a vedomostná spoločnosť, kontrolná spoločnosť – vymedzenie základných pojmov	
- nové formy spolupráce a komunikácie prostredníctvom internetu:	1
- online nákupy – vznik nákupov cez internet,	1
- bankové služby,	
- komunikácia prostredníctvom sociálnych sietí,	1
- blogy na internete,	
- vplyv internetu na rôzne printové médiá	1
- poslanstvo a postoje Európskej únie k ochrane detí na internete	1
Spolu	6

MODUL II: 6 (6 hodín prezenčnou formou)

Téma	Teoretická časť
Nahí na sieti – ochrana údajov a privátna sféra	Časový rozsah
- zmeny chápania témy ochrany osobných údajov a privátnej sféry, ktoré rezonujú v období presadenia sa internetu.	1
- senzibilizácia problémov a politických otázok v oblasti ochrany osobných údajov a privátnej sféry,	
- skrytá architektúra súkromia – „privacy by design“	1
- monitorovanie škôl /Data – Mining – automatické vyhodnocovanie rôznych databáz/,	1
- stratégie spoločnosti pri vyhodnocovaní zákazníkov, čipové karty, zákaznícke karty,	1
- osobné údaje a ich zneužívanie, nové formy osobných dokladov, biometrické údaje,	1
- štatistické sčítavanie ľudí včera a dnes	
- ochrana spoločnosti pred rasizmom, terorizmom a privátna sféra	1
Spolu	6

MODUL III: 10 (6 hodín prezenčnou formou a 6 hodín dištančnou formou)

Téma	Teoretická časť
Kto má strach pred googlom?	Časový rozsah

<ul style="list-style-type: none"> • prostredníctvom ochrany údajov a konkrétnych príkladov poukázať na obrovský vplyv nadnárodných vyhľadávačov – google, yahoo. • identifikovať nekontrolovateľnú mediálnu moc internetu – cenzúra a rešeršovanie informácií, kopírovanie a vyhľadávanie relevantných informácií z rôznych vyhľadávačov, • propaganda prostredníctvom vyhľadávačov, • možnosti aplikácie týchto poznatkov do edukačného procesu – metódy a formy implementácie tejto problematiky do edukácie, námety na konkrétne edukačné aktivity • techniky spracovania, rešeršovania informácií a ich aplikácia do edukačného procesu 	1
	1
	2
	2
Výstup dištančnej časti k modulu 3 Využitím rôznych techník rešeršovania informácií aplikovať jednu z tém modulov I - III do edukačného procesu – návrh konkrétnej edukačnej aktivity Formát A4, v rozsahu 2 normostrán.	Dištančne 6
Spolu	12

MODUL IV: 16 (6 hodín prezenčnou formou a 10 hodín dištančnou formou)

Téma	Teoretická časť
Demokracia 2.0 – politika na sociálnej sieti	Časový rozsah
<ul style="list-style-type: none"> • potencionálne možnosti vplyvu internetu na politickú spoluúčasť a demokratizáciu, • využívanie internetu rôznymi diktatúrami, • rozbor komunálnych projektov a online-volebných kampaní, možnosti internetu pri predvolebných diskusiách, základné predvolebné otázky šírené prostredníctvom sietí, • volebné videá na Youtube, volebné platformy, možnosti mobilizácie politicky aktívnych občanov. • osobitosti, špecifiká a princípy práce so žiakmi a mládežou v kontexte rozvíjania digitálnej gramotnosti. 	1
	2
	1
	2
Výstup dištančnej časti k modulu 4 Vytvorenie návrhu implementácie tejto témy do edukačného procesu – návrh konkrétnej edukačnej aktivity . Formát A4, v rozsahu 4 normostrán	Dištančne 10
Spolu	16

Profil absolventa

Absolvent vzdelávacieho programu vie aplikovať digitálnu gramotnosť do edukačného procesu a vytvoriť edukačné aktivity s uplatnením jednej z tém digitálnej gramotnosti, vie aplikovať techniky rešeršovania, získavania a spracovania informácií v edukačnom procese, pričom akceptuje vzdelávacie potreby cieľovej skupiny žiakov na škole, v ktorej pôsobí.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Celkom 40 hodín, z toho prezenčne 24 hodín a dištančne 16 hodín vzdelávania.

Trvanie: Najviac 10 mesiacov

Bližšie určená kategória a podkategória pedagogických zamestnancov, kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória: Učiteľ

Podkategória:

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- učiteľ pre primárne vzdelávanie,
- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy).

Kariérový stupeň

samostatný pedagogický zamestnanec, pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou, pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

Kariérová pozícia: -

Vyučovaci predmet: slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk, občianska náuka, filozofia, dejepis, etická výchova, náboženská výchova, geografia, matematika, právo, právna náuka, slovenský jazyk a slovenská literatúra

Podmienky na zaradenie uchádzačov

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľa v uvedených podkategóriách, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovanie uvedených predmetov v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorí majú absolvovaných **aspoň šesť mesiacov** pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 10 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.).

Spôsob prihlasovania: Na kontinuálne vzdelávanie bude zaradený každý pedagogický zamestnanec na základe písomnej prihlášky. Správnosť údajov a zaradenie pedagogického zamestnanca do príslušnej kategórie a podkategórie potvrdzuje riaditeľ školy. Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do príslušnej kategórie a podkategórie, oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca posúdi poskytovateľ na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania:

Prezentácia pred lektorom a účastníkmi kontinuálneho vzdelávania.

Požiadavky na ukončovanie vzdelávania:

1. 80% - ná osobná účasť na prezenčnej forme štúdia.
2. Vypracovanie úloh z dištančnej formy vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia.

Obsah prezentácie:

Vypracovanie ukážky individuálne zvolenej témy, ktorá vychádza k kontextu práce so žiakmi v oblasti rozvoja digitálnej gramotnosti v rozsahu min. 10 snímok PowerPoint.

Personalne zabezpečenie – garant a lektori vzdelávania

Garant PaedDr. Klára Vranaiová, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou s aprobačným predmetom spoločensko-vedného zamerania, Metodicko-pedagogické centrum ul T. Ševčenka 11, Prešov. **Garant spĺňa požiadavky § 43 ods. 3 a 4 zákona č. 317/2009 Z. z v znení zákona č. 390/2011 Z. z.**

Lektori - učiteľia pre kontinuálne vzdelávanie, vysokoškolskí učiteľia a učiteľia s najmenej 6 ročnou praxou v oblasti vzdelávania. Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančne, materiálne, technické a informačné zabezpečenie

Náklady spojené so vzdelávaním budú hradené z finančných prostriedkov Národného projektu Profesionálny a kariérový rast PZ a OZ a prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatiach bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náhrady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Materiálne zabezpečenie:

Účastníkom vzdelávania bude poskytnutý študijný materiál (učebný zdroj) so zoznamom odporúčanej literatúry.

Vzdelávanie (prezenčná časť) sa bude realizovať v priestoroch regionálnych pracovísk metodickopedagogických centier, v učebniach kontinuálneho vzdelávania zriadených na školách.

Notebook pre lektora s pripojením na internet.

Navrh počtu kreditov

10 kreditov

8 kreditov za rozsah aktualizácie vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania záverečnou prezentáciou pred lektorom a účastníkmi vzdelávania.